

Cisársky dekrét / Decretum Imperatoris č./nr. 28/2006
z 15. apríla/aprìlis Anno Domini 2006

o heraldických pravidlách
zmenený 19. septembra 2023

My, Milan I. (III.) Ján Luxemburský,
z Milosti Božej Cisár rímsko-arauský, Kráľ
šarišský a navarrský, Veľkovojevoda
akvitánsky, et cetera...,

a
My, Laura IX. Lau Ren, z Milosti Božej
cisárovná rímsko-arauská, markgrófká
moravská, et cetera...,

všetkým aj každému jednému, Náš
pozdrav! Toto

nariaďujeme:

Nos, Milanus I. (III.) Ioannes
Lucenburgum, Dei Gratia Imperator
Romanorum-Arauiæ, Rex Sariae et
Navarriae, Magnus Dux Akvitaniae, et
cetera...,

&
Nos, Laura IX. Lau Ren, Dei Gratia
Imperatrix Romanorum-Arauiæ, Marchia
Comitessa Moraviae, et cetera...,

omnibus etiam unuscuque, Noster salus!
Hoc

imperamus:

Prvá časť Hlavné zásady

§ 1

Erby udeľuje a odoberá cisár. Toto právo majú aj kráľ a veľkovojevoda, ktorý je hlavou provincie a to so súhlasom cisára.

§ 2

Erb sa udeľuje vydaním erbovej listiny - armálesu.

Druhá časť Časti erbu

§ 3

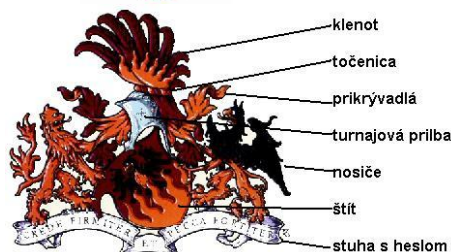
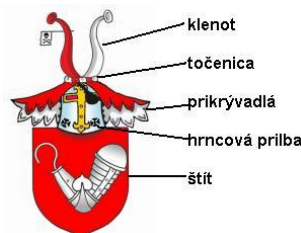
Súčasť erbu

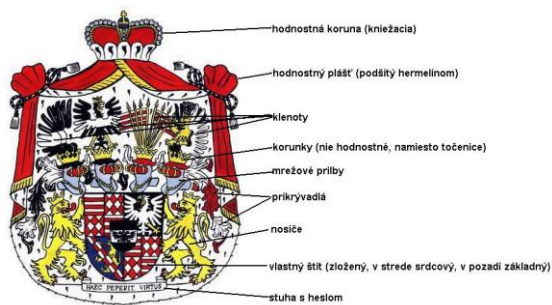
(1) Erb obsahuje **štít**. Štít je základnou súčasťou každého erbu.

(2) Erb môže ďalej obsahovať:

- prilbu s korunkou alebo točenicou,**
- hodnostnú korunu,**
- prikryvadlá,**

- klenot,**
- nosiča,**
- heslá a pokriky,**
- stan alebo plášť,**
- rádové reťaze,**
- ďalšie mimoštítové znamenia.**

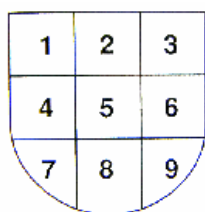

§ 4 Štít

(1) Štít je v zvislej polohe, alebo naklonený do strany.

(2) Jednotlivé miesta v štíte majú pomenovania:

a) **srdce** je miesto v samotnom strede štítu (5),

b) **roh**y (1-pravý horný, 3-ľavý horný, 7-pravý dolný, 9-ľavý dolný),

c) miesta medzi rohmi (2-stred hlavy, 8-stred päty, 4-pravé bočné miesto, 6-ľavé bočné miesto),

d) línie vzniknuté spojením susedných miest neprechádzajúcich srdcom (123-**hlava štítu**, 789-**päta štítu**, 147-pravá strana, 369-ľavá strana),

e) línie vzniknuté spojením susedných miest prechádzajúcich srdcom (258-**kôl**, 456-**brvno**),

f) **poprsie** je priestor medzi stredom hlavy (2) a srdcom (5),

g) **pupok** je priestor medzi srdcom (5) a stredom päty (8),

h) priestor medzi srdcom (5) a pravým/ľavým bočným miestom (4/5) je „vpravo/vľavo od srdca“.

§ 5 Prilba

(1) **Prilba** je vedierková (hrncová), turnajová alebo mrežová. Umiestňuje sa nad štítom.

(2) Na prilbe je umiestnená **korunka** (nie hodnostná), alebo **točenica** (veniec) zavinený z dvoch stúh rôznych farieb, jednej

kovovej a jednej nekovovej.

§ 6 Hodnostná koruna

Hodnostná koruna je spravidla umiestnená na vrchole plášťa alebo stanu alebo priamo nad štítom. Označuje titul (hodnosť) nositeľa erbu podľa príslušných ustanovení ústavy: cisár, kráľ Svätej ríše rímskej, kráľ, veľkvojvoda, arcivojvoda, vojvoda, kurfirst, arciknieža/veľkoknieža, knieža, markíz, gróf, vikomt, barón, rytier, netitulovaný šľachtic.

§ 7 Klenot

Klenot je umiestnený nad prilbou. Klenot môže kopírovať znamenie v štíte.

§ 8 Nosiči

Nosič/nosiči štítu držia alebo podpierajú štít zozadu alebo z bokov. Nosiči nesmú prekryvať samotný obsah štítu. Nosičmi sú levy, orly, draky, anjeli alebo iné heraldicky prípustné znamenia.

§ 9 Heslá a pokriky

Heslá a pokriky sú krátke texty napísané zvyčajne na stuhe. **Heslo** sa umiestňuje pod erbový štít, **bojový pokrik** nad klenot.

§ 10 Plášte a stany

(1) **Plášť** je rozložený na pozadí úplného erbu aj s jeho prípadnými nosičmi. Je podšíty hermelínom alebo zlatom a splýva (vychádza) z hodnostnej koruny.

(2) **Stan** sa podobá plášťu, má navyše kupolu, ktorá je pod korunou. Stan vychádza dole z kupoly.

§ 11 Rádové reťaze

Rádové reťaze obopínajú štít. Najvýznamnejší rád je najbližšie k štítu.

§ 12 Ďalšie mimoštítové znamenia

Ďalšími doplňujúcimi mimoštítovými znamienami sú podstavce, berly, procesiové kríže a iné heraldicky prípustné znamenia.

Tretia časť Heraldické pravidlá

§ 13 Pravidlo pravej a ľavej strany

Na erb sa hľadí ako na človeka, jeho pravá strana je vľavo a naopak.

§ 14 Pravidlo heraldických tinktúr

- (1) V erbe možno použiť len:
- heraldické **kovy**, ktorými sú **zlato** a **striebro**, možno ich nahrádzať žltou a bielou, popisujú sa však vždy ako zlato a striebro,
 - heraldické **farby**, ktorými sú **červená**, **modrá**, **čierna**, **zelená** a **purpurová**,
 - heraldické kožušiny, ktorými sú **hermelín**, **kuna** a **veverička**.

Tinktúry	
Kovy	Farby
zlatá	modrá
strieborná	červená
	purpurová
	zelená
	čierna

(2) Pri jednofarebných alebo reliéfnych vyobrazeniach erbov sa tinktúry nahrádzajú:

- zlatá **bodkovanou**,
- strieborná **bez vzoru**,
- červená **zvislým šrafovaním**,
- modrá **vodorovným šrafovaním**,
- čierna **mrežovým šrafovaním** alebo **plnou farbou**,
- zelená **ľavošikmým šrafovaním**,
- purpurová **pravošikmým šrafovaním**,
- kožušiny podľa ich vzhľadu.

§ 15 Pravidlo farby a kovu

V erbe sa kladie kov na farbu a farba na kov, nikdy kov na kov alebo farba na farbu. Porušenie tohto pravidla musí mať vážny dôvod. Kožušiny možno kombinovať s farbami rovnako ako s kovmi.

§ 16 Pravidlo sfarbenia prikrývadiel

Prikrývadlá sú z vnútornej strany kovové a z vonkajšej strany farebné.

§ 17 Pravidlo jednoduchosti obsahu

Erb má mať čo najmenej figúr a čo najmenej farieb. Ideálny erb má jedno znamenie a dve farby, jedna z nich kov.

§ 18 Pravidlo jednoduchosti kresby

Heraldické figúry musia byť štylizované, nie realistické. Musia byť **zobrazené plošne**, nie v perspektíve. Nesmú byť tieňované ani zdobené. Musia byť aj bez

slovného vysvetlenia zrozumiteľné.

§ 19

Pravidlo zobrazovania figúr

Figúry sa kreslia v zhode s heraldickou konvenciou. Orol má vždy rozťahnuté krídla, lev vždy vykračuje pravou nohou a má rozdvojený chvost, ruža má vždy päť lupeňov, ľalia má vždy podobu troch prstencov obopätých lupeňov. **Každá odchýlka od týchto konvencií musí mať dôvod a musí byť spomenutá v písomnom opise erbu (blazóne), tj. musí sa hlásiť.**

§ 20

Pravidlo veľkosti erbového znamenia

Znamenie sa nesmie dotýkať okraja štítu, ak z neho priamo nevyrastá. Znamenie musí byť zároveň čo najväčšie a vyplňať celé pole štítu.

§ 21

Pravidlo smeru štítu a prilby

Ak je štít naklonený, prilba hľadá priamo (dopredu) alebo v smere naklonenia štítu, nikdy nie opačným smerom.

§ 22

Pravidlo smeru prilby a klenotu

Klenot sleduje otočenie prilby. Prilba a klenot nesmú hľadiť opačným smerom.

§ 23

Pravidlo zhody štítu a prilby

Erb predstavuje jeden celok. Tvar štítu a typ prilby musia byť v štýlovej zhode. K trojuhlému štítu patrí vedierková alebo turnajová prilba, k dolu zaokrúhlenému štítu patrí turnajová prilba, k renesančnému štítu patrí mrežová prilba. Primerané musia byť aj prikrývadlá, k vedierkovej prilbe jednoduché, k mrežovej zložitejšie.

Štvrtá časť Písomný opis erbu

§ 24

Blazón

Blazón je odborný písomný opis erbu. Je súčasťou armálesu - erbovej listiny.

§ 25

Pravidlo jednoduchosti blazónu

Blazón má byť čo najstručnejší a má zachytiť všetko, čo má v erbe nejaký význam. Pri blazónovaní sa používa odborná heraldická terminológia, umožňujúca úsporné vyjadrovanie. Blazón má obsahovať čo najmenej slovies.

§ 26

Pravidlo zhody kresby a blazónu

Čo nie je spomenuté v blazóne, nepatrí do erbu. Do erbu nepatrí ani to, čo nemožno blazónovať.

§ 27

Pravidlo konštrukcie blazónu

Pri blazóne sa opisuje najprv farba poľa (pozadia), farba figúry a figúra. Pri delených alebo štvrtených štítoch sa postupuje po jednotlivých poliach, vždy zhora a sprava. Ak je uprostred erbu srdcový štítok, opisuje sa ako prvý, po ňom nasleduje opis základného štítu.

§ 28

Pravidlo prednosti blazónu

Ak je v erbovej listine rozpor medzi kresbou erbu a jeho písomným opisom (blazónom), **za určujúcu sa považuje podoba opísaná v blazóne.**

Piata časť Erbové figúry

§ 29

Každé znamenie v štíte je **figúra**. Erbové figúry sa delia na:

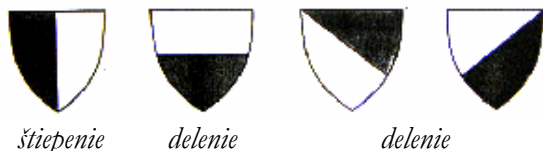
- heraldské figúry,
- heraldické figúry,
- kríže.

§ 30

Heraldské figúry

(1) **Heraldské figúry** sa tvoria **geometrickým delením** plochy štítu.

(2) **Jednoduché** heraldské figúry vznikajú **štiepením** (v zvislom smere) alebo **delením** (vo vodorovnom alebo šikmom smere).

(3) **Dvojité** heraldské figúry vznikajú **párnym štiepením** (zvislým) plochy štítu:

- vo vzdialenosti najmenej $2/7$ šírky štítu - **kôl**,
- vo vzdialenosti menšej ako $2/7$ a väčšej ako $1/7$ šírky štítu - **kolík**,
- vo vzdialenosti menšej ako $1/7$ šírky štítu - **prút**.

(4) Opakovaním zvislých dvojitých heraldských figúr vznikajú štíty s dvomi až viacerými kolmi, kolíkmi a prútmi.

(5) **Dvojité** heraldské figúry vznikajú aj **párnym delením** (vodorovným, šikmým alebo kosmým) plochy štítu:

- vo vzdialenosti najmenej $2/7$ výšky štítu - **brvno**,
- vo vzdialenosti menšej ako $2/7$ a väčšej ako $1/7$ výšky štítu - **lata**,
- vo vzdialenosti menšej ako $1/7$ výšky štítu - **niť**.

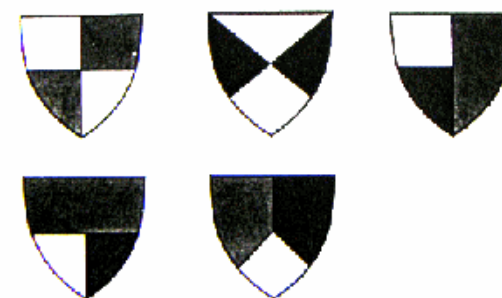
(6) Opakovaním vodorovných, šikmých alebo kosmých dvojitých heraldských figúr vznikajú štíty s dvomi až viacerými brvnami, latami alebo niťami.

(7) Pri **nepárnom** počte **štiepení alebo delení** sa erb opisuje uvedením príslušného počtu štiepení alebo delení.

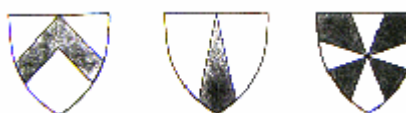

*trikrát strieborno čierne delený štít
tri krát strieborno čierne štiepený štít*

(8) Štiepením alebo delením možno vytvárať rozličné heraldské figúry.

(9) Špecifickými heraldskými figúrami sú **krokva**, **hrot** a **klinový kríž**.

§ 31

Heraldické figúry

(1) Heraldické figúry sú **Pubovoľné** symboly. Ich vyobrazenie musí byť heraldicky korektné a v súlade s heraldickými pravidlami.

(2) **Predpísané** heraldické figúry sa kreslia v zhode s heraldickou konvenciou. Každá odchýlka od týchto konvencií musí mať dôvod a musí byť spomenutá v písomnom opise erbu (blazóne), tj. musí sa hlásiť.

(3) **Predpísanými** heraldickými figúrami sú:

- zvieratá **orol a lev**,

b) rastliny **Palia a ruža**,
c) nebeské telesá **slnko, hviezda a mesiac**,

d) pracovné nástroje **pluhové radlice a banícke kladivká**,

e) architektonické motívy **hradby**.

(4) **Orol** sa zobrazuje vždy s rozťahnutými krídlami a s hlavou otočenou vpravo. Ak má hlavu otočenú vľavo alebo ak má viac hláv, musí sa to pri blazónovaní hlásiť. Dvojhlavý orol sa volá **dvojorol**, trojhlavý **trojorol**. V českej heraldickej terminológii sa používa termín **orlica** pre jednohlavého orla, a termín **orol** pre dvojhlavého orla.

(5) **Lev** sa vždy zobrazuje ako skákajúci, stojí na ľavej zadnej nohe, pravou vykračuje doprava a má rozdvojený chvost. Hľadá vždy dopredu. Ak má hlavu otočenú dozadu, pri blazónovaní sa opíše ako „spät’hľadiaci“, ak sa pozerá priamo en face, opíše sa ako „hľadiaci“.

(6) **Ruža** má vždy pút’ lupenňov. Ak má ruža iný počet lupenňov, musí sa to pri blazónovaní hlásiť. Strieborná ruža má vždy zlatý semenník a okvetné lístky.

(7) **Palia** má vždy podobu troch lupenňov previazaných prstencom.

§ 32

Kríže

Kríže sú samostatnou skupinou symbolov a zobrazujú sa zhodne s heraldickými konvenciami.

*Milan I. (III.) Ján Luxemburský, v. r.
Cisár a Kráľ/Imperator et Rex*

*Laura IX. Lau Ren, v. r.
cisárovná/imperatrix*

